

Список використаних інформаційних джерел

1. Методика розрахунку орієнтовної середньої вартості підготовки одного кваліфікованого робітника, фахівця, аспіранта, докторанта: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 20.05.2013 № 346. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/346-2013-п>.
2. Ловінська Л. Г. Визначення вартості освітніх послуг / Л.Г.Ловінська // Фінанси України. – 2017.- №2. –С.12-26.
3. Кришталева Т.И. Классификация доходов и расходов образовательных учреждений и методики распределения косвенных затрат для исчисления себестоимости образовательной услуги / Т.И. Кришталева, Г.В. Неделько // Международный бухгалтерский учет. – 2011. - №39 (189). – С.25-32.

УДК 331.101

Підлипна Р.П.

к.е.н., доцент

доцент кафедри бухгалтерського обліку

Ужгородський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

м. Ужгород, Україна

Підлипний Ю.В.

к.тех.н., доцент кафедри менеджменту туристичного

та готельно-ресторанного бізнесу

Ужгородський торговельно-економічний інститут

Київського національного торгово-економічного університету

м. Ужгород, Україна

МОДЕЛЮВАННЯ ЯК МЕТОД ОБҐРУНТУВАННЯ РЕЗЕРВІВ РОСТУ ПРОДУКТИВНОСТІ

Серед комплексу проблем управління підприємством особливу роль відіграє проблема продуктивності праці, підвищення її ефективності та обґрунтування резервів її підвищення.

Зростання ефективності праці забезпечує підвищення реального продукту і доходу, а тому воно є дуже важливим показником економічного зростання країни. Оскільки збільшення суспільного продукту в розрахунку на душу населення означає підвищення рівня споживання, а отже і рівня життя, то економічне зростання стає однією з головних цілей держави з соціальною орієнтацією народного господарства.

Проблемі підвищення продуктивності праці, її виміру та визначенню його резервів приділялась значна увага в працях вітчизняних вчених, таких як Богиня Д. П., Буряк П.Ю., Карпінський Б.А., Харів П.С., та ін., а також зарубіжних, зокрема Абалкіна Л.І., Карпухіна Д.Н., Струмліна С.Г та ін.

Одні рахують, що індивідуальна продуктивність праці визначається затратами живої праці, а суспільна – затратам як живої, так і уречевленої праці. [6,8,10]

Інші – що продуктивність праці може вимірюватись тільки через живу працю, що зростання живої праці пов'язано безпосередньо з економією живої праці. Економія ж уречевленої праці не веде до зростання продуктивності праці, а лише обумовлює зниження витрат виробництва [1,2, ,5,7]

За думкою третіх зростання продуктивності праці обумовлюється одноразово затратами живої і затратами уречевленої праці [3, 4], вкладеної у засоби виробництва.

Виробництво – основна сфера діяльності фірми. Фірми використовують виробничі фактори, які також називаються вхідними факторами виробництва.

Взаємовідносини між вхідними факторами, виходом продукції описується виробничою функцією, для визначення якої доцільно застосовувати моделювання. [9]

При розробці сітьових графіків виготовлення складної і трудомісткої продукції аналізується критичний шлях з метою його скорочення. При розробці графіків можливо застосовувати різні сучасні методи. На наш погляд, найбільш ефективним є метод математичного моделювання.

Процес конструювання моделі отримав назву "моделювання". Найбільш важливі його етапи - формалізація, квантифікація, специфікація моделі, а також ідентифікація та оцінка параметрів моделі.

У спеціальній літературі немає поки що єдиної класифікації економіко-математичних моделей в економіці праці. На нашу думку, вони можуть бути згруповані по цілі створення і використання, по часовій і просторовій ознаці, по способу логіко-математичного опису та по внутрішній структурі.

Економіко-математичні моделі в економіці по цілі застосування можуть бути згруповані в класи: балансові, імітаційні, нормативні, включаючи оптимізаційні та дескриптивні моделі. По часовій і просторовій ознаці можна виділити статичні, динамічні, трендові та гравітаційні моделі. З точки зору логіко-математичного апарату найбільш відомі регресійні, імовірнісні (стохастичні), сітьові та економетричні моделі.

Проведені дослідження показали, що економіко-математичні методи дають можливість більш глибоко проникнути в сутність соціально-економічних процесів, дозволяючи тим самим більш повно вивчити закономірності поведінки суб'єктів ринку.

Аналіз структури показників має певне значення для їх класифікації. Кожний структурний елемент показника може виступати в якості ознаки групування сукупності показників.

Разом з тим досягнення стратегічної мети будь-якої організації і - оптимально високого в даний конкретний період рівня продуктивності праці - дозволяє впорядкувати всю сукупність показників, тобто розглядати їх як систему. Набір взаємопов'язаних соціально-економічних показників, які

дають всебічну характеристику об'єкту моделювання з точки зору рішення певної задачі, представляє систему показників. Таким чином, виходячи з проблем, які вивчаються економікою, можна побудувати різні системи показників. Однак у них і між ними повинна досягатися взаємно ув'язка і співставлення з точки зору цілей функціонування виробництва. [9]

Виробнича функція вказує, яку ми пропонуємо формалізувати, максимальний випуск продукції, який може виробити фірма при кожному окремому сполученні факторів виробництва. Відмітимо при цьому, що об'єм випуску продукції залежить від кількості двох виробничих факторів - капіталу і праці.

Термін "максимальний випуск продукції" є дуже важливим з точки зору виробничої функції. Виробничі функції не допускають витратних і нерентабельних виробничих процесів - вони передбачають економічну ефективність фірми, тобто те, що фірми можуть використати кожне сполучення виробничих факторів з максимальною ефективністю. Так як виробничі функції пов'язані з досягненням максимального випуску продукції при визначеному сполученні виробничих факторів, ніколи не має таких комбінацій, які б знижували випуск продукції. Дане припущення про те, що виробництво завжди економічно ефективно, не завжди справедливе, але є всі основи очікувати, що фірми, які прагнуть до максимального прибутку, не будуть витрачати ресурси даремно.

Список використаних інформаційних джерел

1. Богиня Д.П., Основи економіки праці: Навч. посіб. – 3-тє вид. /Д.П.Богиня, О.А.Улішнова. - К.: Знання Прес, 2002
2. Буряк П.Ю. Економіка праці й соціально-економічні відносини: Навч. Посіб./П.Ю.Буряк, Б.А.Карпінський, М.І.Григор'єва. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004
3. Бойчик І.М. Економіка підприємств: Навч. Посіб. /І.М.Бойчик, П.С.Харів, М.І.Хопчан.- Львів: Сполом, 2001
4. Кулішов В.В. Економіка підприємства: теорія і практика: навч.. посіб./В.В.Кулішов – К.: Ніка-центр, 2004
5. Производительность труда- важнейший фактор повышения эффективности производства /Под ред.П.А.Хромова.-М.:Наука,2002
6. Производительность общественного труда: сущность, роль, факторы роста /Под ред. Л.И.Абалкина.-М.:Мысль, 1987
7. Резервы ускорения роста производительности труда /Под ред.Д.Н.Карпухина.-М.:Наука,2007
8. Струмилин С.Г. Проблемы экономии труда.-М.:Наука,1992
9. Френкель А.А. Прогнозирование производительности труда: методы и модели/А.А.Френкель.-М.:Экономика,1989
- 10.Хромов П.А.Производительность труда (теория, методология, динамика).-М.:Наука,1999